

Ica néném elátkozott boldogsága

*Bolgár Kulturális Fórum, Qualiton Kft. Kiadványa,
ára: 2400 Ft, 150 oldal, CD melléklettel.*

Ez egy jó és szép könyv. Küllemében és gondolatiségében is az. *Doncsev* Toso izgalmasan tud mesélni, okosan tud visszanézni. Lényeglátóan válogatta ki a fontos családi eseményeket, melyek nem csak közvetlen, legszűkebb családját, de a kort is bemutatta, amiben élniük s halniuk kellett.

Az utóbbi évek magyar irodalmában ugrásszerűen megnőtt a múltba néző családregények száma. Talán a megváltozott valóság, a már kimondható múlt szabadsága, önmagunk keresése, vagy a rendszerváltozás, ami egyébként is sok új filozófiai, társadalmi problémát hozott felszínre és teljesen átírta az életformát, a gondolkodásmódot. Talán *Doncsev* Toso regresszió vágya is ebből a változásból táplálkozik. Nem tudom. Amit tudok, hogy a kötet érdekes, fordulatos, lélektanilag megalapozott és valósgártartalmában hiteles.

Ha a könyvet grafikusai szemmel kellene értékelnem, azt mondanám, hogy *Doncsev* Toso színekben gondolkodik, műve olyan freskó, ahol mélységében ábrázolja a teret, színei ragyognak, mélytűzűek és hatnak. Nagyon hatnak.

Doncsev Toso jól tudja: mindig arra kell törekednünk, hogy minél több igazságot mondjunk el a múltból, a jelenről, a korról amiben élünk, s hogy a múlt megértése nélkül a jelenünket sem érthetjük meg. Első szépirodalmi kötetének több fontos üzenete is van. Az első, hogy mindvégig megmarad az, aki nem marad magára, akit a családi közösség pártfogásába vesz, aki ezt a pártfogást minden erejével viszonzni igyekszik. Az óvó családi közösség gyakran a fizikai pusztulástól is, de az erkölcsi összeomlástól szinte minden esetben megvéd. A másik üzenete, hogy figyelembe kell vennünk egy nagyon fontos mozzanatot: a családi életnek van szubjektív tényezője is: a tudat. A családi élet, a családi kapcsolat igen nagy mértékben függ az emberi jellemektől, a szubjektív döntésektől és céloktól. Ica, a kötet gyönyörű, színésznőségről álmódó, csalódott főszereplője megértette, hogy a dolgok nemcsak az objektív törvényeken múlnak, hanem azon is, hogy a szubjektum, az ember hogyan érti és mennyire tartja be ezeket a családi törvényeket.

Doncsev Toso a kötet szereplőiről elmélyült jellemtanulmányt írt, hagyományos analitikus eszközökkel. Ica jellemének összetevőit a figura életfeltételeiből bontja ki, szigorú következetességgel, éppúgy, mint Ica férjei, anyósai esetében... Élnek ezek az emberek, dehogya is haltak meg! Élnek a könyv lapjain, élnek az íróban és élnek az olvasóban is tovább. Bennem ez a család ott ül az asztalnál minden vasárnap délben, és látom az aranylós csirkeaprólék levest eperlevéllel... A hagyományok megőriznek minket, időtlen időközön, történelmi vérzivatarokon keresztül – üzenik az én virtuális világomba *Doncsev* Toso szereplői, miközben *Gergely* Éva énekel régi-régi dalokat, kézcsókos, cilinderes időkből, olyat, hogy maga nő ember vagy boldog, viszontlátásra hadnagy úr, az én szerelmem messze idegenben jár. Hallgatom, és örülök, hogy *Doncsev* Toso világa nem idegen...

Szécsi Magda